

for at plyndre sin egen Strandbred *ad libitum* for alt det, der er et Værn for hans Kyst, lige saa godt, ja maaske endogsaa mere end de Sten, der ligge ude i Havet. I saadanne Tilfælde, hvor der ligger Klitter og Banker ud imod Søen og saa en flad Strand, som i Reglen ikke er beskyttet mod Havet — den er opfyldt af Sten, Grus osv., og saa kommer Forstranden, hvor der ogsaa ligger Sten, der maa det vel nemlig antages, forekommer det mig, at for at beskytte Skrænten, for at beskytte den dyrkede Jord, er det fuldt saa nødvendigt, at de Sten, som i Reglen ligge tørre, ikke blive tagne bort, thi naar der kommer Højvande, gaar Vandet op over de Sten, og naar de ere blevne skyllede væk, arbejder Vandet sig ganske anderledes ind i Skrænten. Derfor forekommer det mig ganske naturligt — og det var en Mangel ved den hidtilgældende Lovgivning — at naar en Ejer forlanger, at der skal lægges en Servitut paa Forstranden til Skade for Stenfiskerne osv., maa han ogsaa finde sig i, at der bliver lagt en tilsvarende Servitut paa hans egen Strand.

Der er en anden Bestemmelse i § 1, nemlig sidste Punktum, som det ærede 4de kongevalgte Medlem dvælede ved, og som først kom ind i det andet Ting, saavidt jeg erindrer, ved 3dje Behandling. Det er Bestemmelsen om, at Forbudet mod Borttagelse af Sten ikke skal omfatte „løse Smaasten (ikke større end en knyttet Haand), som opsamles med Hænderne“. Det overraskede mig at høre, at det ærede Medlem opfatter denne Bestemmelse som ikke gældende om Forstranden, men kun om den tørre Strand. Der er ikke det fjerneste Tilknytningspunkt for en saadan Fortolkning i Paragraffen. Den gælder utvivlsomt over hele det Terrain, for hvilket Forbudet gælder. Det vil altsaa sige, at til Trods for Forbudet kan der tages disse Smaasten baade op af Vandet paa Forstranden og fra den tørre Strand. Men saa synes det ærede Medlem at tro, at fordi man ophævede dette specielle Forbud, havde man givet alle og enhver Lov til at gaa ind paa en Strandbred og pille disse Sten op, og det ærede 2det Medlem for 8de Kreds (Olesen) lod ogsaa til at mene, at det egentlig var Lov og Ret her i Landet, at enhver har Lov til at gaa ud paa fremmed Strand og pille, hvad der er at pille. Jeg tror, at begge de ærede Talere se fejl paa Tingene. Naar Forbudet hæves, har enhver Lov til fra Forstranden, o: saa langt Vandet gaar, at pille Sten op med Haanden, og saa har den, der er be-

rettiget til Strandbredden, til den tørre Strand — Ejeren, Forpagteren eller hvem han nu ellers har indrømmet Retten — Ret til at tage saadanne Smaasten op der. Men tredje Mand, som ingen Ret har til Stranden — lad ham saa være Fisker nok saa meget — har ikke Lov til at gaa ind paa fremmed Grund og pille Sten op, fordi denne Bestemmelse kommer ind. Jeg tror ikke, der godt kan være nogen Tvivl om den Ting, saa jeg tror ikke, der behøves nogen Ændring paa dette Punkt, men skulde det være nødvendigt, var det jo bedst at faa det slaaet fast. Det er nemlig saa, at de Teorier, som navnlig det ærede 2det Medlem for 8de Kreds gjorde gældende her i Dag, om, at Strandbredden i Modsætning til Forstranden skulde være, som han sagde, Statens Ejendom eller i alt Fald alle Mandes Ejendom, ikke ere gældende Ret her til Lands. Det er muligt, at det har gældt i forrige Aarhundrede, det er muligt, at der har været en Tradition om, at paa den Del af Strandbredden, som ikke er bevokset, ikke er kultiveret, kunde alle og enhver muntre sig og tage de Ting, der vare at tage. Men det er man, jeg vil ikke sige forlængst, men allerede for en Menneskealder siden, kommen bort fra, og der foreligger den ene Dom efter den anden, hvorefter Grundejerens Ret gaar til Grænsen mellem Land og Vand ved dagligt Vande, og den gaar ikke alene til den bevoksede Del af Stranden, men den gaar videre. At man, naar en Ejendom matrikuleres, ved Taksation og maaske ved Kortenes Afsættelse kun vil gaa til den bevoksede Del er noget ganske andet, men det tror jeg er gældende Ret her til Lands, at Grundejeren har Ret til den Strandbred, som ikke til daglig overskylles af Vandet, og saa er han altsaa Herre der og kan forbyde enhver anden at komme der og navnlig forbyde andre at komme og pille Sten, selv om denne Bestemmelse bliver gældende. — Den højt ærede Minister lod en Ytring falde, hvoraf man kunde slutte, at Kommunalbestyrelsen og de offentlige Vejejerere skulde have Lov til at komme paa en saadan Strandbred, altsaa ikke paa Forstranden men paa den tørre Strandbred, og tage Grus og Sten, saa meget de ville. Det er mig ikke bekendt, at der gælder en saadan Ret. Der er visse Bestemmelser om, at de maa tage Vejmateriale, men jeg tror ikke, de kunne finde Anvendelse paa dette Forhold. Det maa da være de almindelige Regler om Jærnbanevæsenet og lignende, men at Kommunalbestyrelserne og Vejejerne skulde